

فخرالسادات محتشمی‌پور: تاجزاده در زندان انفرادی است و هنوز نتوانسته‌ام از سلامت او خبر بگیرم

«اعتماد» در گفت‌وگو با خانواده زندانیان سیاسی جزییات پشت پرده اخبار مرتبط با حادثه آتشسوزی در زندان اوین را بررسی می‌کند

اوین در آتش

4 زندانی کشته شده‌اند و 4 نفر دیگر نیز حالشان وخیم است

گروه سیاسی

«در آتشسوزی شب‌شنبه زندان اوین 4 زندانی بر اثر استنشاق دود درگذشتند؛ 61 نفر مجروح و 10 نفر آنها بستری شده‌اند که حال 4 نفر آنها وخیم است.» این خبری است که روز گذشته توسط مرکز رسانه‌ای قوه قضاییه در اختیار رسانه‌ها قرار گرفته است، بدون اینکه اسامی کشته‌شدگان و زخمی‌ها اعلام شود و به گونه‌ای اعلام شد، «فوتی‌ها جزو محکومین ناشی از سرقت بوده‌اند!» که انگار جان کشته‌شدگان جرایم عادی، اهمیت کمتری دارد. ماجرای که شب‌شنبه آغاز و در غفلت صدا و سیما و رسانه‌های اصولگرا بلافاصله در شبکه‌های اجتماعی و برخی شبکه‌های ماهواره‌ای ترند شد. حول و حوش ساعت 21 و 15 دقیقه شب بود که شبکه‌های اجتماعی اخباری درخصوص وقوع آتشسوزی گسترده در زندان اوین روی خروجی خود قرار دادند. زندانی که از تاریخ بلندبالایی برخوردار است و همراه با تاریخ معاصر کشور فراز و فرود فراوانی را تجربه کرده و طی سال‌های اخیر به دلیل حضور بسیاری از چهره‌های

سیاسی و اساتید دانشگاه در آن، شهرت فراوانی نه فقط در ایران بلکه در فضای بین‌المللی پیدا کرده است. میزبانی از چهره‌هایی چون سیدمصطفی تاجزاده، محمدرضا جلالی‌پور، سعید مدنی، علی یونسی و... این زندان را به محل ویژه‌ای برای نخبگان ایرانی بدل ساخته است. مطابق معمول در غیاب صداوسیما که اصولاً دلیلی برای اطلاع‌رسانی «برخط» و «لحظه به لحظه» در بزنگاه‌ها احساس نمی‌کند، این اکانت‌های فضای مجازی و شبکه‌های ماهواره بودند که اخبار لحظه به لحظه از اوین را منتشر می‌کردند. برخی از این رسانه‌ها تلاش می‌کردند ارتباطی میان رخداد آتشسوزی در زندان اوین و حادثه آتشسوزی سینما رکس آبادان پیدا کنند و آن را سیاسی و امنیتی ارزیابی کنند. برخی کاربران نیز معتقد بودند این حادثه طراحی شده تا حواس افکار عمومی از اعتراضات اخیر منحرف شود. اغلب کاربران وقوع این حادثه را در بحبوحه اعتراضات اخیر، عجیب ارزیابی کرده و معتقد بودند دلایل دیگر در پشت پرده این حادثه وجود دارد. بلافاصله پس از انتشار خبرهای اولیه، خانواده‌های زندانیان سیاسی و سایر زندانیان، خواستار اطلاع‌رسانی شفاف و سلامت عزیزان زندانی خود شدند. فخرالسادات محتشمی‌پور دقایقی پس از انتشار خبر آتشسوزی در اوین در گفت‌وگو با خبرنگار اعتماد، نگرانی خود را نسبت به سلامتی سیدمصطفی تاجزاده و سایر زندانیان در بند اعلام کرد و خواستار شفاف‌سازی موضوع شد. از سوی دیگر همسر نیلوفر حامدی نیز با انتشار توییت‌هایی در فضای مجازی نگرانی خود را از سلامت همسرش اعلام کرد. مصطفی نیلی، وکیل برخی زندانیان سیاسی نیز اعلام کرد: «از بند 8 اوین که محل نگهداری زندانیان سیاسی دارای حکم قطعی و زندانی مالی است و در آنجا درگیری‌هایی رخ داده است، تعدادی از زندانیان را خارج کرده‌اند که هنوز با خانواده‌هایشان تماس نگرفته‌اند. زندانیان سیاسی بند ۴ تماس گرفته‌اند و اعلام کرده‌اند دیشب فقط گاز اشک‌آور خورده‌اند.» کیلومترها دورتر از ایران در اروپا، جوزف بورل نیز با انتشار توییتی از مقامات ایران خواست که نسبت به جان زندانیان سیاسی، دوتابعیتی‌ها و مجموعه زندانیان حاضر در اوین متعهد باشد. جدای از بورل سایر مقامات سیاسی بین‌المللی نیز نسبت به ابعاد گوناگون این ماجرا واکنش نشان دادند.

فضای غبارآلود کنار می‌رود

نخستین خبرهای منتشر شده حاکی از خروج دود از زندان اوین، صدای آژیر، صدای تیراندازی و حرکت بخشی از نیروهای امنیتی به سمت اوین بود. دقایقی بعد نیز اعلام شد که این دود ناشی از وقوع آتشسوزی گسترده در بخش کارگاه خیاطی اوین بوده است. در این میان و حدوداً

يك الي 2 ساعت پس از بازتاب گسترده خبر و زماني كه روايت مورد نظر رسانه‌هاي خارجي وايرال شده و در فضاي مجازي دست به دست مي‌چرخيد، تازه خبرگزارهاي اصولگرا مانند تسنيم، فارس، ايرنا و... متوجه شدند در همين حوالی حادثه‌اي مهم رخ داده و بايد درخصوص آن اطلاع‌رسانی کنند. تعجب‌آور اينكه نحوه اطلاع‌رسانی اين خبرگزارها به اندازه‌اي ضد و نقیض، غیرمستند و همراه با اشکالات اساسي بود كه مركز رسانه‌اي قوه قضاييه تمام طول روز گذشته را به تكذيب اخباري گذراند كه توسط ايرنا، فارس و... منتشر شده بود. به عنوان نمونه خبرگزاري فارس نوشته بود: «در ميانه آتشسوزي و درگيري گسترده زندانيان با نيروهاي حفاظت، تعدادي زنداني اقدام به فرار مي‌کنند. آنها در ضلع شمالي زندان كه كوه وجود دارد، وارد ميدان مين شدند و...» اين خبرگزاري در ادامه مي‌نويسد: «افراد محلي مي‌گویند در ۲۰ دقيقه گذشته حداقل ۴ مرتبه صدای انفجار از محل آتشسوزي شنیده شده است.» خبرگزاري فارس همچنين تلاش مي‌کرد تا حلقه ارتباطي میان حادثه زندان اوین با اعتراضات اخير در سراسر کشور پيدا کند. رويكردي كه بلافاصله از سوي مركز رسانه‌اي قوه قضاييه و البته دادستان تهران تكذيب شد. اما خبرگزاري فارس نه اين خبر را اصلاح كرد و نه اقدام به برداشتن لينك خبر در خروجي‌هاي خود كرد. از سوي ديگر مركز رسانه‌اي قوه قضاييه در خبر تکميلي كه براي رسانه‌ها ارسال کرده بود، نوشت: «اگر خبري كه خبرگزاري ايرنا درخصوص درگيري در بند اراذل و اوباش کار کرده را منتشر کردید، لطفا حذف کنید چون اساسا در زندان اوین چنین بندي وجود ندارد و این خبر از اساس اشتباه است.»

در اوین چه گذشت؟

مطابق معمول چنین حوادثي با گذشت ساعاتي پس از رخداد تلخ آتشسوزي در اوین پای منابع آگاه به میان آمد؛ يکي از همين منبع آگاه درباره جزييات اتفاقات زندان اوین به تسنيم گفت: ساعاتي پيش زندانيان بند 6 و بند 7 كه بند مخصوص سارقان و بند محکومان مالي است با يکديگر درگير ميشوند اما به دليل درگير شدن تعداد قابل‌توجهي از اين زندانيان با يکديگر، وکیل بندها با کمک نيروهاي حراست سعي در متفرق کردن زندانيان مي‌کنند. در اين حين، برخي زندانيان با سوءاستفاده از فضاي پيش‌آمده، انبار لباس را آتش ميزنند. مديريت زندان از آتش‌نشاني براي اطفاي حريق کمک مي‌گيرد و بعد از مدتي آتش خاموش ميشود و اوضاع تحت کنترل قرار مي‌گيرد. اين مقام امنيتي با بيان اينكه بسياري از اعضاي بند 6 و 7 زندان در اين درگيري مشارکت نداشتند، گفت كه به رفتار افراد موثر در اين درگيري رسيدگي خواهد شد. اين مقام مسوول همچنين تاکيد کرد: «در

درگیری زندانیان، هیچ زندانی امنیتی دخالت نداشت و اساساً بند مرتبط با زندانیان امنیتی از بندهای سارقان و محکومان مالی جداست و با آن فاصله دارد.» اما براساس روایتی که توسط مرکز رسانه‌ای قوه قضاییه به دست «اعتماد» رسیده است، آمده است: پیگیری‌ها از سازمان زندان‌ها نشان می‌دهد در پی درگیری بین تعدادی از زندانی‌های محکومیت مالی و سرقت یک کارگاه کارآفرینی زندان دچار حریق می‌شود. بلافاصله پس از بروز درگیری و آتش گرفتن کارگاه خیاطی بند زندانیان محکومیت مالی و سرقت انتظامات زندان برای کنترل درگیری وارد عمل شده و ایستگاه آتش‌نشانی مستقر در زندان نیز بلافاصله عملیات اطفای حریق را آغاز کرده و هم‌اکنون آتش‌سوزی مهار و خاموش شده است. این گزارش حاکی است نیروی انتظامی هم جهت کمک به برقراری هر چه زودتر آرامش در اوین به انتظامات زندان کمک کرده است. براساس این گزارش درگیری بین زندانیان نیز با ورود انتظامات زندان تحت کنترل درآمده است.

منبع: روزنامه اعتماد 25 مهر 1401 □□□□□□